

Аналітична довідка № 3

Анкета для здобувачів першого рівня освіти щодо дотримання норм та принципів академічної доброчесності

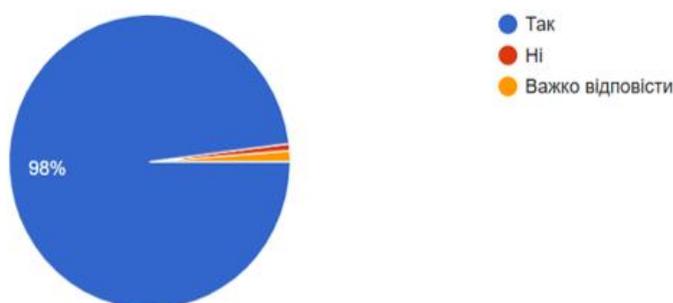
Анкетування проводилося з метою оцінювання реалізації принципу академічної доброчесності, організації освітнього процесу та використання цифрових технологій у навчанні. Участь у ньому взяли 251 респондент. Анкетування дозволило зібрати дані про сприйняття студентами принципів академічної доброчесності, рівень їхньої залученості та готовність до впровадження інноваційних підходів у навчальному процесі. Отримана інформація дала змогу виявити сильні сторони освітньої діяльності та визначити потенційні напрями для її удосконалення.

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdJjLN9ufi5IGoof5jIN05_JI0H0UCTrsjwAwPOM-u-g9Vcg/viewform?usp=publish-editor

Запитання 1. Обізнаність із поняттям «академічна доброчесність».

Чи знайомі Ви з поняттям "академічна доброчесність"?

 Копіювати діаграму

Результати анкетування свідчать – про те, що переважна більшість студентів-бакалаврів (98%) чітко знайомі з фундаментальним поняттям «академічна доброчесність». Тільки 2 % респондентів вказали на певну невпевненість, обравши варіант «Важко відповісти», що є мінімальним показником для такої вибірки. Цей високий рівень поінформованості свідчить про успішну реалізацію першого етапу впровадження етичних стандартів в освітній процес. Поняття перестало бути суто теоретичним терміном і стало частиною повсякденного академічного життя здобувачів. Обізнаність є рівномірною серед студентів різних курсів, що підтверджує сталість інформаційної політики Факультету. Низький відсоток негативних відповідей демонструє відсутність серйозних інформаційних розривів у комунікації. Загалом, когнітивний компонент доброчесності серед бакалаврів сформований на високому рівні. Важливо, що студенти сприймають доброчесність як позитивну цінність, а не лише як формальну вимогу.

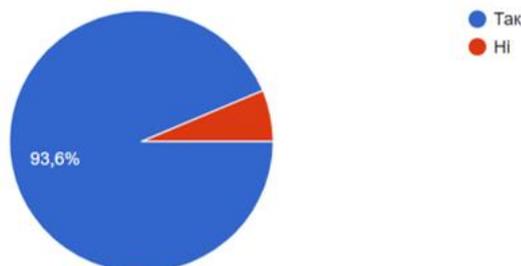
Висновок. Високий рівень обізнаності здобувачів створює необхідний фундамент для переходу від формального знання термінології до реального дотримання етичних норм у навчанні. Це свідчить про те, що факультетська спільнота розмовляє «однією мовою», розуміючи базові правила академічної взаємодії. Подальша робота має бути спрямована на поглиблення розуміння

окремих аспектів доброчесності, які виходять за межі загального визначення. Сформована база дозволяє інтегрувати складніші етичні кейси в навчальні програми. Така поінформованості є запорукою формування доброчесного середовища в межах усього факультету.

Запитання 2. Інформування викладачами про процедури доброчесності.

Чи інформують Вас викладачі про процедури дотримання академічної доброчесності?

 Копіювати діаграму

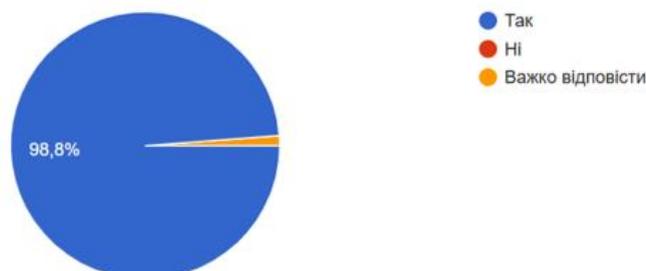
За результатами анкетування встановлено, що переважна більшість респондентів (93,6%) зазначили, що викладачі інформують їх про процедури дотримання академічної доброчесності. Водночас 6,4% опитаних відповіли, що таке інформування не здійснюється або вони його не помічали. Отримані результати свідчать про високий рівень поінформованості студентів щодо правил і процедур академічної доброчесності, що є важливою складовою формування відповідальної академічної культури в закладі освіти. Водночас наявність невеликої частки негативних відповідей може вказувати на потребу подальшого посилення комунікації та системного інформування здобувачів освіти щодо відповідних процедур.

Висновок. Системне інформування з боку викладачів є найбільш ефективним інструментом запобігання академічному шахрайству на рівні аудиторної роботи. Коли кожен викладач транслює ідентичні цінності, у студента формується чітке розуміння обов'язковості виконання етичних вимог. Такий стан справ сприяє встановленню довірливих відносин між учасниками освітнього процесу. Висока оцінка ролі викладачів свідчить про їхній значний внесок у розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Факультет успішно реалізує стратегію «доброчесність через викладання».

Запитання 3. Розуміння сутності плагіату та ризиків.

Чи відома Вам сутність поняття «плагіат» та можливі ризики, які з ним пов'язані?

 Копіювати діаграму

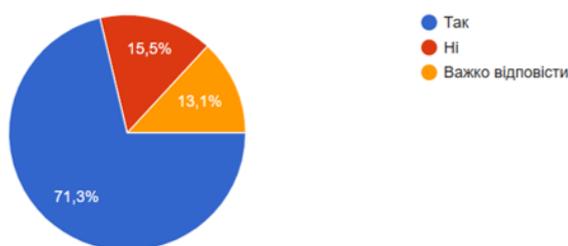
Результати відповідей на запитання щодо обізнаності із сутністю поняття «плагіат» та можливими ризиками, пов'язаними з ним, засвідчили дуже високий рівень поінформованості респондентів. Зокрема, 98,8 % опитаних зазначили, що їм відома сутність плагіату та наслідки, які можуть виникати у разі його використання. Лише невелика частка респондентів (1,2 %) обрали варіант відповіді «важко відповісти», що може свідчити про часткову невпевненість або недостатню поінформованість щодо окремих аспектів академічного плагіату. Відповідей «ні» серед опитаних не було зафіксовано. Отримані результати свідчать про те, що переважна більшість здобувачів освіти розуміє відмінність між коректним цитуванням та некоректним запозиченням чужих ідей без належного посилання на автора, а також усвідомлює можливі академічні та репутаційні наслідки порушення принципів академічної доброчесності. Такий рівень обізнаності можна розглядати як результат системної інформаційно-роз'яснювальної роботи у закладі освіти.

Висновок. Високий рівень поінформованості респондентів щодо сутності плагіату та пов'язаних із ним ризиків свідчить про сформоване розуміння важливості дотримання принципів академічної доброчесності. Це зменшує ймовірність випадкових порушень, спричинених необізнаністю, та сприяє формуванню відповідального ставлення здобувачів освіти до використання джерел інформації у навчальній і науковій діяльності. Отримані результати підтверджують ефективність проведеної просвітницької роботи та створюють підґрунтя для подальшого розвитку культури академічної доброчесності у студентському середовищі.

Запитання 4. Використання антиплагіатного програмного забезпечення.

Чи відомо Вам про використання в університеті програмного забезпечення для автоматичного виявлення плагіату у роботах здобувачів освіти?

[Копіювати діаграму](#)

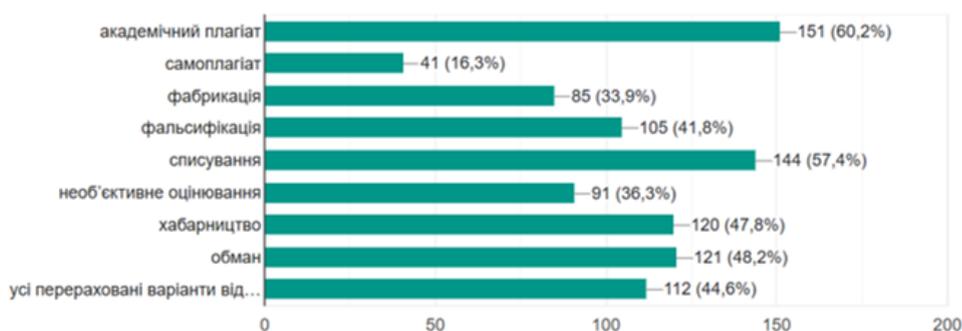
71,3 % здобувачів знають про використання спеціального програмного забезпечення для автоматичного виявлення плагіату. Це свідчить про те, що більшість студентів усвідомлюють наявність об'єктивного механізму перевірки їхніх робіт. Разом з тим, 13,1 % респондентів обрали варіант «Важко відповісти», що вказує на певну дистанційованість від технічних процесів. Лише 15,5 % опитаних зовсім не знали про існування таких систем, що є допустимим відсотком для молодших курсів. Знання про автоматизовану перевірку створює додатковий психологічний бар'єр для тих, хто схильний до нечесності. Студенти розуміють, що їхні роботи проходять через цифрові фільтри, які важко обманути простими методами. Проте частка невпевнених відповідей сигналізує про необхідність детальнішої демонстрації роботи цих програм. Прозорість процесу

перевірки сприяє зростанню довіри до результатів оцінювання. Технічний контроль сприймається студентами як сучасний і справедливий підхід до оцінки оригінальності.

Висновок. Використання антиплагіатного програмного забезпечення є важливим інструментом, що доповнює етичне виховання технічним контролем. Висока поінформованість про ці системи діє як превентивний захід, стимулюючи студентів до самостійної творчості. Важливо продовжувати ознайомлення студентів із принципами роботи таких систем, щоб вони сприймали їх не як загрозу, а як допомогу у покращенні якості текстів. Технологічний контроль забезпечує рівні умови для всіх здобувачів, нівелюючи можливість несправедливої переваги через плагіат.

Запитання 5. Прояви академічної недоброчесності.

Які з наведених елементів, на Вашу думку, є проявами академічної недоброчесності? [Копіювати діаграму](#)

Питання щодо ідентифікації проявів недоброчесності виявило глибоке та багатогранне розуміння проблеми респондентами. Згідно з отриманими даними, найбільш впізнаваними формами порушень є: академічний плагіат – 60,2 % (151 особа); списування – 57,4 % (144 особи); обман – 48,2 % (121 особа); хабарництво – 47,8 % (120 осіб). Важливо зазначити, що 44,6 % опитаних обрали варіант «усі перераховані варіанти», що свідчить про системне бачення етичних порушень значною частиною аудиторії. Студенти також ідентифікують як недоброчесність фальсифікацію (41,8 %), необ'єктивне оцінювання (36,3 %) та фабрикацію (33,9 %). Найменшу частку голосів отримав самоплагіат (16,3 %), що вказує на потребу в додатковому роз'ясненні цього специфічного виду порушення. Такий розподіл відповідей демонструє, що академічна доброчесність асоціюється не лише з роботою над текстами, а й з мораллю в міжособистісних стосунках та антикорупційною свідомістю. Розуміння того, що хабарництво та обман є частинами недоброчесності, підтверджує формування у молоді чітких етичних орієнтирів. Різноманітність виявлених факторів свідчить про те, що нечесна поведінка сприймається як загроза справедливій конкуренції в освітньому просторі.

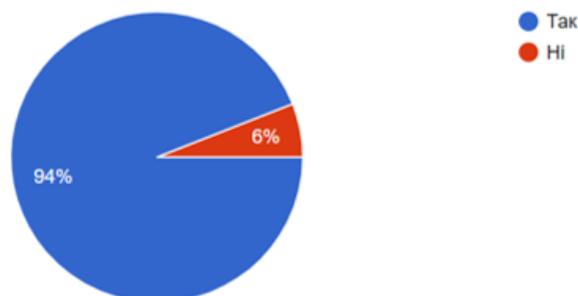
Висновок. Розширене розуміння проявів недоброчесності свідчить про високу обізнаність студентської спільноти. Респонденти не обмежуються лише питанням плагіату, а розглядають проблему в ширшому контексті етики та права. Це створює надійне підґрунтя для розбудови цілісної академічної культури, де

засуджуються будь-які форми маніпуляцій. Формування нульової толерантності до таких явищ, як фальсифікація та обман, є ключовим запобіжником системних порушень на факультеті.

Запитання 6. Розуміння наслідків порушень.

Чи розумієте Ви наслідки порушення академічної доброчесності в університеті?

 Копіювати діаграму

Майже всі респонденти (94 %) підтвердили, що чітко розуміють наслідки, які можуть настати у разі порушення правил академічної доброчесності. Тільки 6 % обрали варіант «Ні», що вказує на поодинокі випадки недостатнього ознайомлення з правилами. Такий високий показник свідчить про те, що санкції є не лише задекларованими, а й донесеними до відома кожного студента. Усвідомлення відповідальності є ключовим компонентом регулювання поведінки в академічному середовищі. Студенти розуміють, що ціна порушення може бути дуже високою – від незарахування роботи до відрахування з університету. Це знання мотивує дотримання правил навіть у складних ситуаціях, наприклад, при дефіциті часу. Розуміння наслідків формує почуття особистої відповідальності за результати власного навчання. Високий відсоток ствердних відповідей підтверджує прозорість факультетської політики щодо санкцій. Порушники не можуть апелювати до того, що вони не знали про можливу відповідальність. Загалом, система стримувань через усвідомлення наслідків працює ефективно.

Висновок. Усвідомлення студентами наслідків своїх дій є критично важливим для підтримки дисципліни та етики. Це знання трансформує зовнішній контроль з боку адміністрації у внутрішній самоконтроль здобувача. Поінформованість про санкції робить діяльність студента чесною та передбачуваною. Така ситуація сприяє вихованню правової культури майбутніх фахівців. Важливо, щоб реальна практика застосування санкцій відповідала рівню очікувань студентів.

Запитання 7. Перевірка кваліфікаційних робіт (для випускників).

Для здобувачів 4 року навчання:

Чи відомо Вам, що тексти всіх кваліфікаційних робіт в університеті проходять перевірку на рівень плагіату?

 Копіювати діаграму

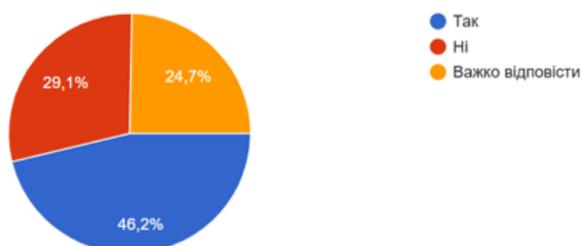
Студенти випускного курсу продемонстрували високий рівень обізнаності (95,7 %) щодо обов'язкової перевірки всіх кваліфікаційних робіт на плагіат. Це питання є особливо актуальним для бакалаврів 4-го року навчання, оскільки стосується їхнього фінального випробування. Високий показник підтверджує, що інформація про перевірку дипломів доводиться до студентів завчасно. Лише невелика частина здобувачів (4,3 %) обрала варіант «Ні», що може свідчити про недостатню увагу до організаційних моментів на початкових етапах написання роботи. Обізнаність випускників стимулює їх до більш ретельного опрацювання джерел та коректного цитування. Це мінімізує кількість конфліктних ситуацій на стадії захисту робіт. Студенти розуміють, що перевірка на плагіат є невід'ємною частиною допуску до захисту. Така політика гарантує, що дипломи отримують лише ті, хто виконав роботу самостійно. Цей захід підвищує довіру до якості освіти та кваліфікації випускників.

Висновок. Обов'язкова перевірка випускних робіт є дієвим механізмом забезпечення академічних стандартів на виході з освітньої програми. Висока поінформованість про цей процес змушує студентів відповідальніше ставитися до підготовки свого головного наукового доробку. Це забезпечує академічну чистоту та репутаційну стабільність факультету. Такий контроль є справедливим підсумком всього періоду навчання здобувача.

Запитання 8. Ознайомлення з нормативними документами.

Чи ознайомлені Ви із нормативними документами, які діють в університеті та передбачають санкції за недотримання академічної доброчесності?

 Копіювати діаграму

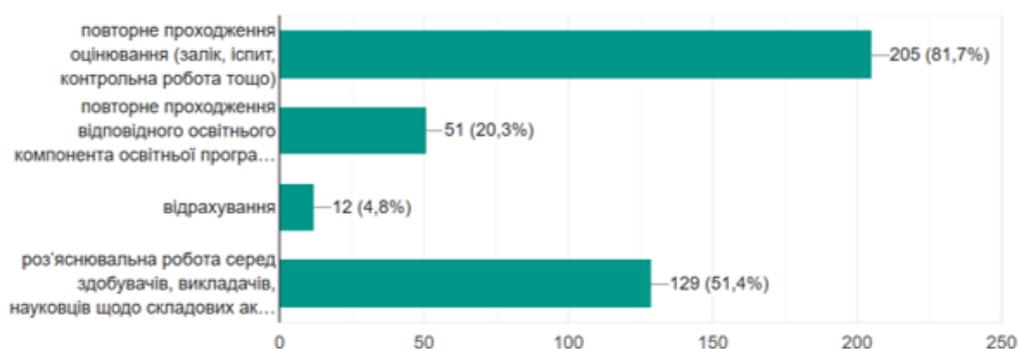
Питання про ознайомлення з локальними нормативними документами (Положеннями, Кодексами), які передбачають санкції за порушення академічної доброчесності, виявило помірний рівень правової обізнаності: ствердну

відповідь («Так») надали 46,2 % респондентів; значна частина опитаних – 29,1 % – чесно зізналися, що не ознайомлені з офіційними текстами документів; 24,7 % студентам було важко відповісти на це запитання. Така статистика свідчить про те, що менше половини здобувачів освіти мають чітке уявлення про юридичну базу, яка регулює етичні норми на Факультеті. Той факт, що сумарно понад 53 % опитаних або не знають документів, або вагаються з відповіддю, вказує на прогалину в комунікації між адміністрацією та студентством. Хоча загальні правила можуть бути відомі на рівні «усних переказів», першоджерела правил часто залишаються поза увагою молоді. Це створює суттєві ризики неправильного трактування прав та обов'язків, а також може призвести до ненавмисних порушень регламентів.

Висновок. Поточний рівень ознайомлення з першоджерелами нормативної бази (менше 50 %) є «слабкою ланкою» в системі забезпечення академічної доброчесності. Необхідно перетворити ці документи з формальних паперів на реальні інструменти регулювання навчального процесу. Ознайомлення з положеннями має стати усвідомленим кроком кожного студента, а не лише формальною процедурою. Підвищення рівня правової грамотності забезпечить прозорість застосування санкцій та юридичну захищеність усіх учасників освітнього процесу.

Запитання 9. Доцільні санкції за порушення (думка студентів).

Які санкції щодо здобувачів вищої освіти Ви вважаєте доцільними у разі виявлення і доведення фактів прояву академічної недоброчесності? [Копіювати діаграму](#)

Погляди студентів на систему покарань є доволі демократичними та орієнтованими на виправлення помилок. Найбільш доцільною санкцією респонденти вважають повторне проходження оцінювання (81,7 %). Значна підтримка надається заходам роз'яснювального характеру (51,4 %) та повторному вивченню дисципліни (20,3 %). Радикальні заходи, такі як позбавлення стипендії або відрахування (4,8 %), мають найнижчу підтримку. Студенти вважають, що головною метою покарання має бути навчання, а не просто кара. Це свідчить про віру молоді в можливість самовдосконалення через роботу над помилками. Водночас високий відсоток за «повторне оцінювання» показує, що студенти не вимагають безкарності. Вони готові до відповідальності, але в межах академічного процесу. Такі результати дозволяють адміністрації будувати систему санкцій, яка сприйматиметься студентами як справедлива.

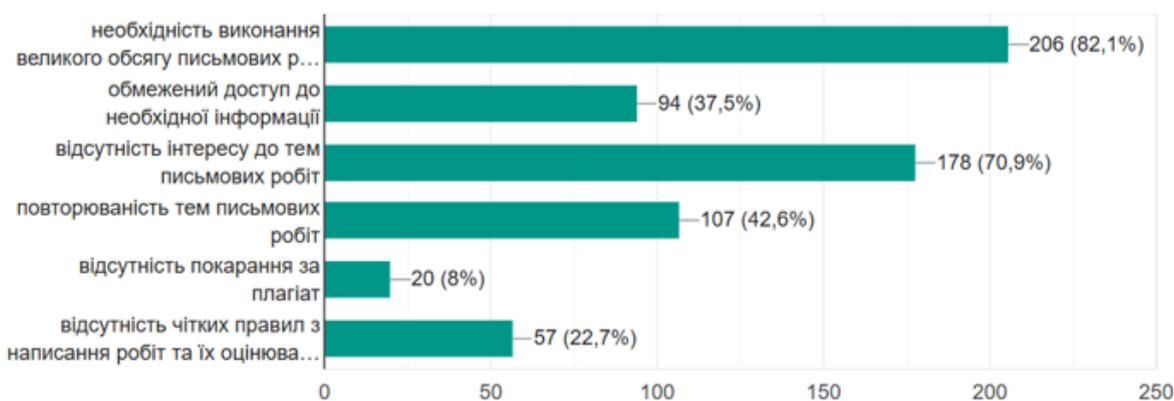
Збалансований підхід до покарань сприяє збереженню мотивації до навчання навіть після виявлених порушень.

Висновок. Студентська підтримка м'яких, але дієвих санкцій свідчить про запит на справедливу та гуманну академічну політику. Повторне оцінювання є оптимальним інструментом, що змушує здобувача реально вивчити матеріал. Така позиція студентства дозволяє уникати зайвої напруженості та конфліктності в освітньому середовищі. Врахування думки здобувачів при формуванні кодексів честі зробить ці правила більш життєздатними.

Запитання 10. Причини існування академічної недоброчесності.

Які, на Вашу думку, причини існування академічної недоброчесності?

 [Копіювати діаграму](#)

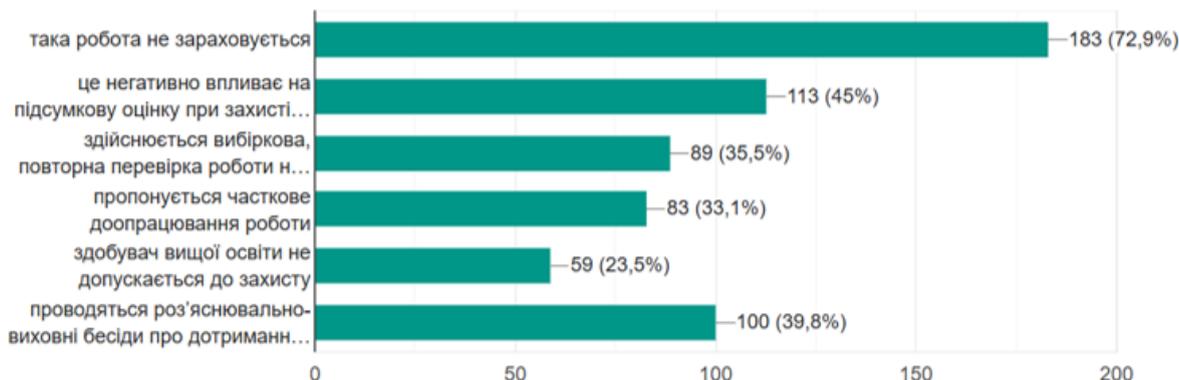
Аналіз причин недоброчесності виявив критичні точки в організації освітнього процесу. Головною причиною студенти називають відсутність інтересу до запропонованих тем (70,9 %). Другим важливим фактором є необхідність виконання занадто великого обсягу письмових робіт (42,6 %). Також студенти відзначають повторюваність тем та прагнення отримати високу оцінку без зусиль (по 42,6 %). Брак часу для якісного виконання завдань також визнається суттєвим чинником. Цікаво, що лише 8 % вважають причиною відсутність покарання за недоброчесність. Це означає, що проблема лежить не в площині контролю, а в площині навантаження та мотивації. Студенти часто вдаються до плагіату через фізичну неможливість опрацювати всі завдання самостійно. Відсутність творчого підходу до завдань також штовхає здобувачів до копіювання готових рішень. Розуміння цих причин дозволяє Факультету коригувати свою освітню політику.

Висновок. Основними чинниками недоброчесності є перевантаження здобувачів та формалізм у виборі тем робіт. Для реального покращення ситуації необхідно переглянути обсяги самостійної роботи та зробити її зміст більш цікавим. Подолання причин, а не лише боротьба з наслідками, є стратегічно правильним шляхом. Студент, який зацікавлений у темі та має достатньо часу, значно менше схильний до плагіату.

Запитання 11. Заходи Факультету при виявленні плагіату.

Які з перерахованих заходів використовуються в університеті при виявленні плагіату у роботах здобувачів вищої освіти:

 Копіювати діаграму

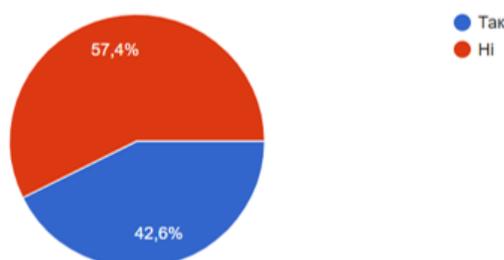
Опитування показало, які саме заходи найчастіше застосовуються на практиці. Найпоширенішим наслідком виявленого плагіату є незарахування роботи (72,9 %). Також викладачі часто пропонують студентам частково доопрацювати роботу (33,1 %). У 39,8 % випадків проводяться роз'яснювальновиховні бесіди з порушниками. Радикальніші заходи, як-от недопуск до захисту, згадуються лише у 23,5 % відповідей. Ці дані підтверджують, що Факультет використовує передусім академічні методи впливу. Студенти бачать, що недоброчесність робить їхню працю марною, оскільки роботу доводиться переробляти. Такий підхід стимулює якісну підготовку з першого разу. Система реагування є динамічною та залежить від ступеня запозичень у роботі. Студенти загалом адекватно сприймають ці заходи як частину навчального процесу. Прозорість реакції на плагіат забезпечує рівність усіх студентів перед правилами.

Висновок. Практика реагування факультету на плагіат є збалансованою та спрямованою на освітній результат. Незарахування неякісної роботи є найбільш логічним та справедливим наслідком для здобувача. Це вчить студентів цінувати власний час та зусилля, вкладені в оригінальне дослідження. Така політика сприяє підтримці високих стандартів академічної якості на всіх рівнях навчання.

Запитання 12. Необхідність семінарів з академічної доброчесності.

Чи є необхідною, на Вашу думку, проведення семінарів щодо процедури дотримання принципів академічної доброчесності, академічного письма та оцінка правомірності запозичень в текстах наукових публікацій?

 Копіювати діаграму

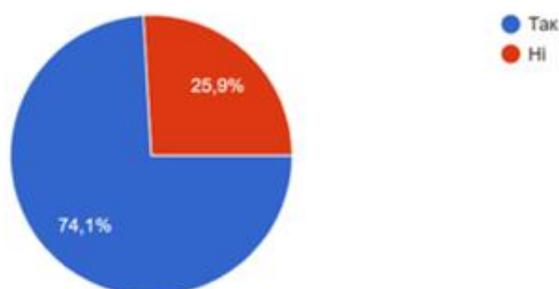
Питання про потребу в додаткових навчальних заходах розділило думки студентів майже навпіл. 42,6 % респондентів вважають проведення семінарів з академічної доброчесності необхідним. Водночас 57,4 % опитаних не бачать у цьому потреби, вважаючи свої знання достатніми. Такий розподіл свідчить про те, що частина студентів відчуває дефіцит навичок правильного цитування та оформлення думок. Інша ж частина, ймовірно, вважає ці знання такими, що вже отримані в межах існуючих дисциплін. Це вказує на доцільність проведення таких заходів у вибіркового або факультативного формату. Семінари можуть бути корисними для тих, хто планує займатися науковою роботою професійно.

Висновок. Наявність запиту на необхідність додаткових семінарів з академічної доброчесності свідчить про відповідальне ставлення частини студентства до якості своїх робіт. Необхідно впровадити гнучкі форми навчання, які б задовольняли потребу в практичних знаннях. Такі семінари можуть стати майданчиком для обговорення складних етичних питань. Посилення навичок письма автоматично зменшує ризик випадкового плагіату через технічні помилки.

Запитання 13. Роз'яснювальна робота щодо кваліфікаційних робіт.

Чи ведуть викладачі роз'яснювальну роботу з Вами про недопущення плагіату у кваліфікаційних роботах, виконанні індивідуальних завдань?

 [Копіювати діаграму](#)

Консультаційна підтримка випускників виявилася на високому рівні – 74,1 % студентів підтвердили проведення роз'яснювальних бесід. Викладачі приділяють особливу увагу підготовці бакалаврських робіт, наголошуючи на неприпустимості плагіату. Це свідчить про ефективність індивідуального підходу у роботі наукових керівників. Лише невелика частка здобувачів (25,9 %) не пригадала таких розмов або дала негативну відповідь. Така робота є критично важливою саме на фінальному етапі, коли відповідальність за результат є максимальною. Студенти отримують поради не лише щодо змісту, а й щодо етики оформлення свого дослідження. Це мінімізує стрес перед обов'язковою перевіркою роботи в антиплагіатній системі. Роз'яснювальна робота допомагає вибудувати правильну стратегію роботи з літературою. Вона також зміцнює професійний зв'язок між викладачем та майбутнім колегою-фахівцем. Загалом, цей напрям діяльності викладачів заслуговує на високу оцінку.

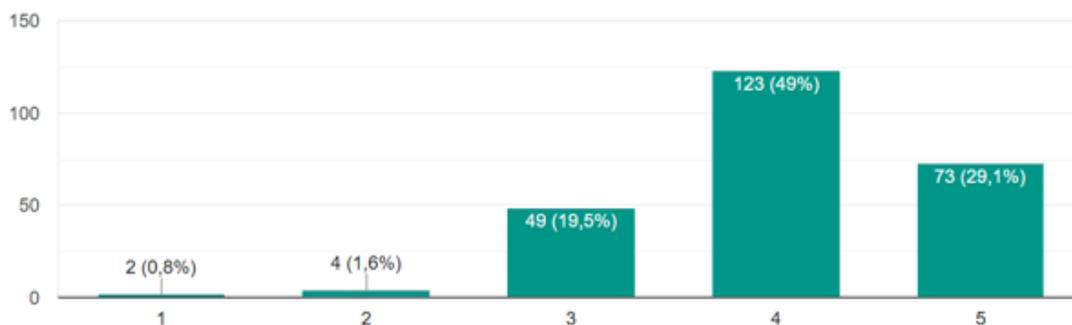
Висновок. Індивідуальні бесіди наукових керівників зі студентами є найкращим запобіжником плагіату в дипломних роботах. Це дозволяє виявити помилки в цитуванні на ранніх етапах і вчасно їх виправити. Така увага до випускників гарантує високу якість кваліфікаційних досліджень.

Персоналізована комунікація робить процес дотримання доброчесності більш свідомим та менш формальним.

Запитання 14. Загальна оцінка реалізації принципів доброчесності.

Оцініть на скільки реалізуються принципи академічної доброчесності учасниками освітнього процесу? (1 - принципи не реалізують, є системні порушення; 5 - принципи реалізуються всіма учасниками освітнього процесу)

 [Копіювати діаграму](#)

Підсумкова оцінка студентами стану академічної доброчесності на Факультеті є дуже високою. Більшість респондентів (29,1 %) оцінили реалізацію цих принципів на найвищий бал – «5». Ще 49 % поставили оцінку «4», що також свідчить про задоволеність поточною ситуацією. Тільки 19,5 % оцінили стан на «3» бали, і лише чотири респонденти поставив незадовільну оцінку «2». Студенти відчують, що правила працюють, а середовище є справедливим та етичним. Така висока оцінка є кредитом довіри до адміністрації та викладацького складу. Вона також відображає позитивні зміни, що відбулися за останні роки. Наявність низьких балів вказує на те, що система ще не є ідеальною і є простір для вдосконалення. Проте загальний тренд є однозначно позитивним. Більшість студентів пишаються доброчесним середовищем свого навчального закладу.

Висновок. Загальна висока оцінка реалізації принципів доброчесності підтверджує правильність обраної Факультетом стратегії. Студенти цінують прозорість та чесність, які стали нормою в освітньому процесі. Такий результат свідчить про формування міцної корпоративної культури, заснованої на взаємній повазі та етиці. Подальші зусилля мають бути спрямовані на підтримку цього високого рівня та усунення поодиноких проблемних моментів. Факультет успішно виховує нове покоління фахівців з високими моральними стандартами.